

(…UNGSDRUCKSACHE)
II. ч. 27. (183) Субота 8. лютого 1941. Ціна 30 сот.

[К]РАКІВСЬКІ ВІСТІ

Deutsches Reich
BERLIN, [W]ilmersdorf 1.
Mecklemburgischerstr.73/II
Ukrainischer Pressedienst

щоденник, виходить кожного дня, крім неділь і свят

РЕДАКЦІЯ: Краків, Ожешкової 7. — Тел. 104-81 АДМІНІСТРАЦІЯ: Краків, Райхсштрассе 34. Тел. 230-39	„Krakauer Nachrichten" — Tageszeitung. Schriftleitung: Orzeszkowagasse 7. Verwaltung: Reichsstrasse 34.	ПЕРЕДПЛАТА в краю і закордоном: місячно . . . . . . 6 зол. Курс 1 нім. марки — 2 зол. 5 чеських корон — 1 зол.

Великий летунський бій

БЕРЛІН, 6. II. — Головне Командування Німецьких Збройних Сил подає:

Ворожа спроба 5. II. пополудні налетіти численними ескадрами боєвих літаків під охороною ловецьких літаків на зайняті терени над Каналом Ля Манш — заломилася завдяки негайній енергійній обороні. Ворог утратив 17 літаків. Ловецькі літаки зістрілили 14 літаків, протилетунська атрилерія — 3.

Німецькі боєві літаки обкидали успішно бомбами становища на південний захід від Гервич. і на кораблі при гирлі Темзи.

Затоплено один пароплав містоти 3.000 тон та ушкоджено й спричинено пожежу на великому торговельному кораблі. Один далеколетний боєвий літак заатакував бомбами один торговельний корабель 450 км. на захід від Ірляндії, що став нездібним до дальшої плавби.

Минулої ночі німецьке летунство атакувало важні воєнні обєкти в Південно-Східній Анґлії. Серед портових обєктів одного надбережного міста вибухли численні пожежі. Ворог не налітав ані на німецькі, ані на зайняті терени.

Протилетунська артилерія зістрілила 4. II. біля Бресту один ворожий літак, внаслідок чого ворожі втрати в днях 4. і 5. II. підвищилися до 21 літаків. Пропали 3 німецькі літаки. Підчас повітряних боїв сотник Осав осягнув свою 40 повітряну перемогу.

Затопили анґл. корабель

РИМ, 6. II. — Головне Командування Італійської Армії подає:

На грецькому фронті діяльність обмежилася з приводу поганих атмосферичних умовин до двобою артилерії і стеж.

У Північній Африці італійські боєві літаки обстріляли та обкидали вибуховими бомбами змоторизовані анґлійські одиниці.

У Східній Африці йшли вчора цілий день важкі бої на північному фронті на відтинку Керен, в яких узяло участь летунство з обох сторін. Італійські ловецькі літаки зістрілили 3 ворожі літаки, типу Бленгайм, що згоріли.

Італійський підводний човен під проводом командора, поручника Прімо Льонгобардо затопив поза трьома кораблями, що про них згадував італійський воєнний комунікат з 2. лютого ц. р. — анґлійський корабель „Юріє", містоти 5.200 тон.

Нім. літаки знову над Мальтою

БЕРЛІН, 6. II. — Головне Командування Німецьких Збройних Сил подає:

Один німецький воєнний корабель, що плаває на океанах, затопив 40.000 т. ворожого торговельного вантажу. Згаданий корабель знищив уже в загальній кількості 110.000 т. ворожого тонажу.

Один далеколетний боєвий літак затопив у віддалі 440 км. від Ірляндії ворожий озброєний корабель містоти 4.500 т. Біля східнього побережжя Шкотії німецькі літаки затопили бомбами інший ворожий корабель. Вчора біля південно-східнього побережжя Анґлії боєві літаки заатакували два ворожі сильно конвойовані морські транспорти. Біля Лондону німецькі летуни збомбардували у спадному леті одно летовище. Згорів один ворожий літак, що стояв на землі.

Німецькі боєві літаки заатакували вчора пополудні летовища Люка та Гел Фер на Мальті у районі Середземного моря. Бомби важкого калібру знищили механічні галі і схови та спричинили великі пожежі. Один маґазин з амуніцією вилетів у повітря.

Не зважаючи на несприятливі атмосферичні умовини, німецькі боєві літаки вчора вдатно бомбардували розривними та запальними бомбами фабрики воєнного промислу у середній Анґлії та важні воєнні обєкти, летовища й залізничі осередки у східній і південно-східній частині британського острова.

Вночі на 5. II. менші ворожі сили скинули переважно запальні бомби у західній Німеччині. Вони заподіяли невеличкі втрати та ніде не поцілили воєнних обєктів. Тільки у середмісті Дісельдорфу бомби й пожежі знищили мешкальні доми. Жертвою цього бомбардування стало 5 вбитих та 24-ох ранених між цивільним населенням.

Ворог втратив учора 3 літаки: один у летунських боях, два від вогню протилетунської артилерії. Пропали 3 німецькі літаки.

Новий ніппонський десант

ТОКІО, 6. II. — У середу раннім ранком одиниці ніппонської фльоти перевели другий несподіваний десант у північній частині заливу Біес. Мета цього кроку — відрізати шлях із Гонконґу, що ним доставляють воєнні матеріяли в краю та припинити пачкування згаданих матеріялів. Відповідні дії переведуть спільно з військовими відділами, що їх висадили у вівторок на побережжі Квантунґу. Транспортові кораблі, що перевели десант військ, скористали з ночі, щоб під захистом воєнних кораблів вихати з якогось невідомого заливу та причалити до побережжя у відповідному місці.

Скора й вірна інформація

Старовинна Персія, перша добре зорґанізована держава у світі: цивільна влада була там відділена від військової, найдальші закутини краю були получені зі столицею добрими шляхами, окремі урядовці т. зв. „королівські очі й вуха", постійно інформували короля про все, що діялося в терені. Перські королі — ґеніяльні адміністратори, які перші зрозуміли, що сатрап (намістник) не зможе збунтуватися, коли військові залоги йому не підлягають, що без добрих шляхів неможливо перекинути більших військ для забезпеки тої чи іншої частини краю, — перші оцінили належно вагу скорої та вірної інформації для державної влади — хоч преси довго - довгенько ще не було.

Не диво, що нині кожна держава має складний інформаційний апарат, при помочі якого тримає постійно ввесь простір держави під пильною обсервацією. Завдяки тому апаратові уряди знають, яку політику слід вести йому у загальному й у поодиноких провінціях, з якими небезпеками рахуватися, як їм запобігати. Добра інформація є одною з передумовин правильного розвитку державного орґанізму.

Та чи лиш державного? Годі уявити собі нинішнє господарське життя без густої мережі каблів та радіовисилень, що у нормальний час передають до всіх закутин світа цифри з усіх бірж. Торговельна експанзія на закордонні ринки, в останніх довоєнних роках замкнені митними й континґентовими обмеженнями, не була можлива без складного апарату торговельних радників і аташе, консулів і торговельних палат, які негайно повідомляли про всякі можливості збуту.

Вірна й скора інформація необхідна для справного функціонування кожного зорґанізованого людського гурта — а до таких належить і українська національна ґрупа у Ген. Ґубернаторстві. У розбудові нашого життя стрічаємо чимало труднощів від тих темних типів, що вихісновують недостачі у свідомості наших мас та нацьковують одних наших земляків проти других. Довголітня неволя витворила тут байдужність до громадянського життя, через те й брак громадянського виховання, перечулення та податливий ґрунт для роботи тих темних духів. На такому терені та в такій атмосфері повстають різні дрібні місцеві непорозуміння, що їх можна швидко зліквідувати — якщо не допустити, щоб вони накоїли великої шкоди.

На жаль, трапляються ситуації, що нема кому забратись до полагоди тих простих справ, до чого треба добре орієнтуватись серед людських нахилів і вдач та знати суттє підложжя суперечок.

Найбільше лихо саме в тому, що ані місцеві УДК, ані тим більше УЦК, не дістають негайно дописів з місць про всі болячки місцевого життя. Свідомі селяни зацукуються, чи — мовляв — вони підберуть

добрих слів, чи „пани в місті" висміють такий звіт, чи може вже хто інший про те написав і т. і. Коли ж у селі таким темним духом є вчитель (-ка), що залишився у спадщині по Польщі, або інший інтеліґент, то дуже часто діється чимало злого, поки про це довідаються люди у центрах українського зорганізованого життя.

Але, скажім, що делеґатура УДК довідується про положення. в якійсь Старій Криві та не знає подробиць. Легковажить собі положення і потішається: за два тижні поїде туди орґанізатор УОТ, то при нагоді довідається. Вкінці всі подробиці відомі — треба лиш їх схопити на папір і вислати до УЦК. Добре, але до якого референта це належить? Складне питання — треба вирішити на найближчому засіданні. Вирішено, бруліон готовий — та, на лихо, машина до писання зіпсувалася. Треба зачекати, аж направлять — бо секретар має нечитке письмо. Тимчасом у міжчасі вже счиняється шум довкола справи, в якій багато людей потерпіло. Родини пошкодованих не жалують докорів під адресою УДК і УЦК. Докори обосновані, але під фальшивою адресою звернені. Бо справжніми винуватцями є ті, які знали про лихо, але в пору не повідомили кого слід. Коли бачите, як займається чужий дім, а не заалярмуєте пожежної сторожі, станете перед судом за те, що не запобігли **приватному** лихові. Коли не остережете компетентних українських чинників про якінебудь небезпечні прояви в нашому національному орґанізмі — ви є співвинником **громадського** лиха.

У теперішній нашій перевразливленій атмосфері одна сплітка може зробити сотню інших, один наклеп до льокального гострого конфлікту, один нетакт може накоїти чимало квасів і суперечок, — якщо ті, в руках яких спочиває доля народу, не дістануть остороги — вірної, скорої інформації.

Б. Галіт.

Повстання румунських леґіонарів

Урядовий комунікат про події 20—23. січня в Букарешті й на провінції.

БУКАРЕШТ, 6. II. — Букарештенська преса помістила в пятницю урядовий комунікат про події 20—23. січня. Його подробиці зясовані так:

У понеділок, 20. січня, відбулися в Букарешті вуличні демонстрації. Демонстранти протестували проти того, що провідник держави звільнив міністра внутрішніх справ ґен. Петровіческу та головного директора державної поліції Ґику. Одночасно вони домагалися усунути кількох інших членів уряду з причини їх непридатности, приналежности до масонерії, або тому, що вони боронили масонів та жидів. Маніфестанти проходили з окликами „Слава!" на честь Горії Сіми та провідника держави. Маніфестація відбулася цілком спокійно й учасники її порозходилися по домах без ексцесів, не даючи державній владі ніякої притоки до інтервенцій. Проте ця маніфестація стала першою притокою до наступних подій. Як пізніше стало відомо з вісток, що наспіли до Букарешту, провінція вже цього понеділка була готова до бунту проти влади. У різних місцевостях леґіонарі позаймали телефонічні уряди та грабували склади із зброєю.

Ранком у вівторок, 21. січня, прийшло до перших заворушень у Букарешті. Префект поліції у Букарешті Мироновічі, що його звільнив провідник держави, відмовився передати свій уряд ґенералові, що мав його замінити. З огляду на це було покликане до акції військо. Біля полудня леґіонарі обсадили поліційну казарму біля президії міністрів, узяли в полон старшин і роззброїли їх. Бунтівники таксамо полонили тих старшин, що їх вислали до касарні для переговорів. Леґіонарі заатакували три військові панцирні авта, що їх викликали до президії міністрів. Обсада тих авт, не знаючи дійсного стану справи, заїхала на подвіря поліційної казарми, захопленої леґіонарами. Бунтівники заволоділи там одним автом. Два інші виїхали на вулицю та зайняли становище перед казармою. Леґіонарі відкинули домагання віддати казарму та заявили, що це можуть зробити тільки з наказу Горії Сіми. Щоб оминути проливу крови, ґен. Антонеску дав бунтівникам, що замкнулися у казармі, час до надуми, аж до полудня чергового дня.

У вівторок увечері бунтівники в більшій часті опанували Букарешт. Вони, крім згаданої поліційної казарми, заняли ще префектуру поліції, осідок леґіонарського руху з сусіднім кварталом віль, будинки народніх комісаріятів та склади бензини. Бунтівники мали в своїх руках також і радіовисильню. Тому-то заклики ґен. Антонеску не змогли дійти до відома населення. Зате бунтівники баламутили своїми повідомленнями прилюдну думку. Правда, була змога взяти радіовисильню наступом, але урядові круги цього не зробили, зі страху, щоб бунтівники не понищили технічних уладжень радіовисильні. Бунтівники не заволоділи у Букарешті тільки такими будинками: казармами, залізничими двірцями, міністерствами та телефонною стацією. Президію міністрів окружило здалека військо та перемінили її у справжню твердиню. Намагання бунтівників вдертися до президії міністрів легко відбили. Одночасно бунтівники почали всякі бешкети. Особливо в жидівській дільниці дійшло до справжніх погромів. Вночі з вівтірка на середу бунтівники насилали до ґен. Антонеску делеґації з різними вимогами, але їх зусилля не дали ніякого вислідy.

22. січня, у середу вполудне, ґен. Антонеску наказав армії завести в Букарешті нормальне життя. Ще в середу військо мало очистити казарми поліції та осідок леґіонарського руху, що був поблизу. 23. січня військо мало зломити опір бунтівників у решті міста. В середу в 12-ій годині вполудне військо почало наступати на поліційну казарму біля президії міністрів. Наступ тривав до 14.30 години пополудні та довів до цілі. Піддалося 700 бунтівників. Частину з них арештували, частину випустили на волю. В середу ранком урядово повідомили, що підчас заворушень у днях від 21 до 23 січня вбили у Букарешті 236, ранили 254 осіб. Вони опинилися в лікарнях. З цього загального числа 490 жертв є 346 румунів та 144 жидів. Бунтівники вбили 118 жидів. 72-ох з них було у віці від 25—50, 24-х від 7—18 і 18-ох у віці від 18—25 літ. Жертвою заворушень стало 436 мужчин та 54 жінок.

—o—

Замало літаків виробляє Америка

Замість 1.000 літаків денно — тільки 60 літаків місячно..

НЮ-ЙОРК, 6. II. — „Уошинґтон Пост" обговорює справу американського виробництва літаків. У травні 1940 р. Рузвелт заявив, що Злучені Держави можуть випродукувати продовж року найменше 50.000 літаків. Безпосередньо потім Форд виявив готовість випродукувати у своїх фабриках 1.000 літаків денно, з тим, що матиме свободу діяння. Дещо пізніше додав він, що це число занадто низьке, бо його фабрики можуть випустити денно навіть більше, ніж 1.000 літаків. Одначе цей плян Форда дуже скоро виявився нереальним. Його фабрики не достарчили взагалі ніяких літаків і ніколи їх не достарчать. Вони мають виробляти інші воєнні матеріяли.

Літом і восени 1940 р. програма зброєнь була немов би „політичним мячем", що його копали раз Рузвелт, раз Уілке. Одначе в короткому часі американці почали переконуватися, що випродукування 50.000 літаків лекше обіцяти, ніж виконати. Вони переконалися, що літаків не дасться так будувати на біжучій тасьмі, як самоходи. Фахівці пояснювали це браком викваліфікованих робітників, необхідністю попередньої розбудови істнуючих фабрик та змонтуванням новітніх машин перед приступленням до самого виробництва літаків.

Америка на початку 1941 р. може числити на вибудування 70 літаків місячно. Армія Злучених Держав не має навіть 5.500 літаків, чого домагався міністр війни Вудринґ в 1939 р., і що затвердив конґрес.

Ще гірше стоїть справа з висилкою кораблів до Англії. Щоденник пише дослівно:

„Президент Рузвелт підчас виборчої кампанії обіцяв англійцям 26.000 літаків. Дійсне число висланих літаків до Англії є смішно мале в порівнанні з обітницями Рузвелта і промовами американських міністрів. Статистичні дані американського уряду торговлі виказують, що від січня до жовтня 1940 р. Злучені Держави доставляли пересічно 60 літаків місячно до Англії. До Канади доставили за 10 місяців тільки 336 літаків".

—o—

ЗАЯВИ МАТСУОКУ ПРО ВІЙНУ В КИТАЮ

ТОКІО, 6. II. — На головній комісії парляменту спитали міністра закорд. справ Матсуоку про справи воєнного стану в Китаю та про те, чи цей стан не утруднить підтримку чужих держав для уряду Чункінґу. У відповідь на це міністр заявив, що уряд узяв під увагу права держави, що веде війну в конфлікті з Китаєм, при чому ці справи не вирішені. Армія вже нераз і в наглих випадках, як напр. у випадку бльокади, незвичайно ускладнювала воєнне право щодо чужих концесій в Китаю. Міністр сподівається, що й ця справа буде незабаром розвязана.

—o—

ЧЕРЧІЛЬ УЖЕ У 1936 Р. ХОТІВ ЗНИЩИТИ НІМЕЧЧИНУ

УОШИНҐТОН, 6. II. — Американський ґенерал Вуд недавно давав пояснення перед закордонною комісією сенату в Уошинґтоні. Він висловився тоді так: „У 1936 р. була в мене нагода балакати з Черчілем. Тоді то Черчіль сказав мені: „Німці стають надто сильні. Мусимо їх знищити!""

На запит одного члена комісії, демократичного сенатора Рейнолда, чи Черчіль у слові „ми" розумів Англію та Злучені Держави, ґенерал Вуд відповів, що на його думку слово „ми" торкалося тільки Англії.

ВІЙНА ПРОТИ АНҐЛІЇ — ЦЕ ВІЙНА ВСІЄЇ ЕВРОПИ

Вожд рексистів за співпрацю з Німеччиною

БРІСЕЛЬ, 6. II. — Провідник рексистів і видавець щоденника „Ле Пеі Реель" Лев Деґрель обговорює на сторінках цього щоденника політичну та суспільну революцію в Европі. При тій нагоді він висуває домагання якнайтіснішої співпраці й солідарности між Бельгією та соціял-націоналістичною Німеччиною. Фірер — каже у своїх довших міркуваннях Деґрель — означає суспільну революцію. **Війна проти Англії — це війна всієї Европи.** Суспільна революція можлива тільки тоді, коли солідарно співпрацюватимуть всі здорові сили в Европі. Наприкінці Деґрель закликає бельґійців, щоб почали боротьбу в одній лаві з революційними силами німецької великодержави та фашистівської Італії.

Видаємо Енциклопедію Українознавства

Шістьсотлітня неволя, в якій карався наш народ, найбільш важкі наслідки полишила на західніх етнографічних межах нашої батьківщини, на Лемківщині, Засянні, Холмщині й Підляшші. Тут, з природи речі, ворожий наступ на схід був найсильніший, а змагання до винародовлення та до матеріяльного й духового винищування нашого народу найбільш безоглядне. Вислід такий, що коли згадані наші окраїни знайшлися в межах Генерального Губернаторства й наш народ дістав спромогу свобідного, культурного розвитку, всю культурну працю треба було зачинати від самих основ, бо всюди була лиш матеріяльна нужда й безпросвітня пустиня. І справді, як гриби по дощі, зявляються по наших селах і містах свої рідні школи, читальні й кооперативи, поширюється книжка й часопис, писані в рідній, українській мові. Скрізь кипить радісна, творча, культурна праця. Та все ж таки це тільки початки й багато є ще конечних культурних потреб незаспокоєних. На одну таку необхідну культурну потребу, яку мусимо негайно заспокоїти, хочемо саме звернути увагу.

Кожна освічена людина мусить мати основні відомості про свій рідний край і свій рідний народ та все його минуле й сучасне. Ніяка людина не всилі задержати тривало в памяті всього цього потрібного знання, тимто в кожного культурного народу є багато до цього призначених підручників — тим кращих, чим народ культурніший. І в нас, на Західній Україні, у кожній освіченій родині і в кожній читальні були такі підручники: Історія Грушевського або бодай Аркаса, Історія літератури Возняка й Єфремова, Історія культури Крипякевича, Географія й Атлас Кубійовича, Археологія Пастернака, а вкінці Книга Знання (Енциклопедія), де коротко й ядерно були зібрані всі найконечніші відомості про наш нарід і нашу батьківщину, списані найкращими нашими дослідниками й знавцями поодиноких ділянок українознавства.

На жаль, всі ці твори тільки з великими труднощами та й тільки виїмково доходили до Лемківщини, Засяння, Холмщини й Підляшшя, а ті нечисленні українознавчі підручники, які все ж таки передісталися, були знищені в часі жахливого терору, що шалів тут напередодні упадку Польщі. Тимто й не диво, що скрізь на наших землях в Генеральному Губернаторстві відчувається пекуча потреба підручників українознавства й цій важливій недостачі ми мусимо негайно зарадити. На жаль, ми не є в спромозі тепер видати цілої низки таких конечних творів, — на це треба кількох літ зусильної праці, але ми можемо зараз перевидати цю частину Книги Знання, яка була присвячена Україні, розуміється, пристосувавши її до теперішніх обставин. Це є в межах можливости й це ми мусимо негайно перевести в діло. Власне наше Українське Видавництво приступає до сповнення цього важливого завдання й ми певні, що всі свідомі українці з радістю прийм[уть] цю звістку. Адже ж такий малий, звяз[ний] підручник українознавства конче пот[рібний] у кожній нашій школі, в кожній [на]шій установі, кожному нашому громад[]ському діячеві й загалом кожному сві[домому] українцеві, якому так часто при[хо]диться тепер давати докладні й певні по[ясн]ення для своїх і чужинців.

Отож приступаємо до видання Кни[ги] Українознавства з цим переконанням, [що] сповняємо наш громадянський обовяз[ок], маючи певність, що всі свідомі украї[нці] піддержать цей наш висококультурний [по]чин.

Іван Раковський.

Німці зістрілили біля Калє 17 англ. літаків

БЕРЛІН, 6. II. — Сьогодні пополудні один відділ ворожих літаків намагався прелетіти під заслоною хмар, що дуже були низькі, Канал та налетіти на зайняті простори біля Калє. Негайні протиакції німецької протилетунської оборони заподіяли ворогові важкі втрати. Ворог втратив 17 літаків. Німецькі ловецькі літаки зістрілили 15 бритійських боєвих літаків, два ворожі [...] таки зістрілила протилетунська артилер[ія]. Таким чином вдалося розбити і відбити ві[дділ] ворожих літаків, поки він ще встиг ск[и]нути бомби. Німецькі ловецькі відділи [н]е потерпіли ніяких втрат. Англійські літа[ки] потерпіли невдачу на велику мірку.

—o—

Затоплення норвезького корабля

НЮ-ЙОРК, 6. II. — Американська преса довідується з морських воєнних кругів, що у віддалі 675 морських миль на захід від Англії сторпедовано норвезький корабель-цистерну „Тельма", містоти 8.297 тон. Корабель був на англійській службі й плив п[ід] конвоєм воєнних англійських кораблів. Ко[]рабель „Тельма", поцілений торпедою, за[]тонув.

—o—

БОГДАН ЛЕПКИЙ 8)

Крутіж

(Історичні малюнки з часів гетьмана Виговського).

Сиділи в Уласовій світлиці на ослонах, застелених узористими налавниками, сиділи з хоробливими румянцями на блідих обличчях, з підковами попід очима, а деякі навіть з ранами на руках і на обличчях, що свідчили про їх розпучливу боротьбу з умичниками.

Уласові невістки припадали коло них. Жалували, потішали та розпитували, як „воно" сталося з ними.

Але гості не дуже то спішилися до розмов. Бліде світло осіннього хмарного ранку, що вливалося у простору світлицю крізь шкляні оболонки невеликих вікон, додавало їм ще більшого смутку. Видно було, що всяка з них охоче припала б до подушки у затишнім куточку і плакала б, плакала до несхочу. А тут слід було показати себе гідно й достойно, щоб хуторяни не подумали собі, що вони не вміють оцінити того добра, яке їм зроблено, визволюючи їх із неволі. Всміхалися тим силуваним усміхом, що нагадує усміх пізньоосіннього сонця, або останні квіти в огороді. Лиш тілом своїм були на Уласовім хуторі, а душею все ще вітали в своїх домівках, з мужами і дітьми. Кожної хвилини раді б злетіти туди, звідкіля їх забрано насильно.

Перше враження великої радости, коли переходили від розбишак у руки Босаковського, минуло і замість нього зявилася ціла низка питань, що сталося з їх дітьми, хатами, хазяйством і як їм туди вернутися?

Якась молода сотничиха не втерпіла й розридалася в голос, головою об стіну товкла.

Недавно пібралися, і то з великої любови. Завели чимале хазяйство, челядь, достатки, так їм добре було, що хіба пташиного молока бракувало. Аж нараз налетіли вороги, як круки. Спалили двір, слуг перебили, добро розграбували. чоловік її коло гетьмана, а вона тут, сама у невідомій стороні, безпомічна й безрадна, і тільки їй ходу, що з мосту та в воду.

„Не гніви Бога, сестро!" — вговорювала її сусідка, жінка старша і бувала в світі. — „Бо що я мала б казати? Я тридцять літ ні дня, ні ночі спокійної не мала, рук собі від роботи не чула, горювала, не досипляла, аж нараз, як сорока на тину сіла. Ось, диви, яке моє добро!" — Кажучи це, показала на свій пірваний одяг. — „А все ж таки всього харцизам не дала!"

Розвинула хустину і показала кілька чималих перел, які вспіла повідривати, чи повідгризати зубами з „кошульки перлової" та сховати в устах. — „Спасибі і за те, бо решти я вже не побачу".

„Добре, що нас цілими залишили", — додала третя.

„Великого окупу сподівалися, тому й пощадили. Коли б не це, Бог знає, де ми тепер були б".

Так вони, хоч і не радо, розказували про свою біду, слова густо перемішуючи зі сльозами.

Одна тільки з них сиділа у кутку, мов намальована, мов той образ на покутті, задивлена в простір та заслухана в голос власної душі. Не плакала, не нарікала і навіть не зітхала, хоч видно було, що терпіла може й більше від других тим німим і безмовним терпінням, замкненим у душі на замок гордости.

Молода ще була, літ коло тридцять. Не марна, але й не оградна, блідолиця, з великими синіми, як фіялки, очима

Голосів преси

Новини з Анґлії

Мадридський кореспондент „Дойче Альґемайне Цтґ" передає низку цікавих вісток, які їх переслали еспанські кореспонденти з Лондону своїм часописам. Вибираємо із них найцікавіші:

„Лондонська преса поміщує тепер на своїх сторінках підрахунки, які мають доказати громадянству, що привіз товарів до Анґлії в 1940 р. зріс на 200 міліонів фунтів у прирівнанні до попереднього року. Зате вивіз з Анґлії в тому ж часі зменшився на 46 міліонів. Однак часописи забувають при цьому згадати, що подані числа вповні фіктивні. Привозовий крам, що його подає торговельна статистика, здебільша зовсім не доплив до Анґлії, бо по дорозі впав жертвою торпед та літакових бомб. Діло в тому, що торговельний білянс реєструє товари або вже в момент підписання договору купна, або негайно після навантаження їх на корабель у порті. Таким чином ціла статистика здогадного зросту імпорту є звичайнісіньким блахманом. Дещо більше подобає на правду (з тих же причин) зменшення вивозу з Анґлії на 46 міліонів фунтів, при чому подекуди частинно пізнати ослаблення англійського промислу наслідком бльокади та повітряної війни. Алє також і тут іде про доволі фіктивні цифри, бо навіть цей, уже редукований експорт здебільша не дійшов до рук клієнта, тільки причалив до дна моря. Торговельний недобір Анґлії, що в 1939 р. дійшов уже до 400 міліонів фунтів, піднісся у мин. році на 600 міліонів.

Останні німецькі денні налети на Лондон — як повідомляють однозвучно еспанські кореспонденти — зробили дуже сильне враження на громадянство. Нові хвилі налетів почалися саме в мент, коли Черчіль заявив портовим робітникам у Портсмавт у приняві американця Гепкинса, що англійське летунство здобуло уже оконечну перевагу над німецьким. Кілька годин пізніше події показали Черчілеві щось зовсім протилежне. Кореспондент „АБЦ" пише, що німецькі летуни в білий день летіли так низько над Лондоном, що зачіплювали малощо не за комини, доказуючи англійцям знову, як ставитися їм до передчасних віщувань свого премієра.

Рузвелтового делеґата Уілке, який у вівторок мусів вертатися вже до Америки і тому скоротив свою програму оглядин Анґлії — втаємничили англійці дуже радо у всі свої „тайни". Кореспондент часопису „Я" оповідає, що Уілкеві показували навіть військові спорудження, до яких не допустили навіть англійських журналістів, що його супроводили. Однак при усіх цих справах Уілке не забув таки про популярну нуту. Він дав себе фотографувати зі своєю харчевою картою, якої він зрештою не потребував підчас бенкетів, що їх щодня для нього влаштовували.

Він відвідав м. ін. масовий протилетунський схов та виявив побажання, щоб лондонські печерники заграли йому продовж кількох хвилин „брітійську веселість 1941" на ручних гармоніях та електричних органах. „Такі відвідини" завважує з огірченням кореспондент „АБЦ" — „можуть виглядати дуже інтересно для туристів у роді Уілке та для інших зацікавлених американців, але для людей, що живуть у печерах і хочуть при цьому зберегти свою працездатність, виглядають ці речі зовсім інакше.

Як виглядає у дійсності настрій мас, можна переконатися по останніх розпорядках влади. Під натиском громадських настроїв мусіла вона хоч не хоч дуже гостро виступити проти розхрістаности політичних еміґрантів, які все ширше розгощуються в Анґлії. І хоч ці еміґранти рахуються приятелями теперішніх верховодів в Анґлії, прийшлось видати нові порядки, якими примушено всіх чужинців або поступити в армію, або взятися за працю в ділянці оборони держави".

У звязку з відїздом Уілке назад до Америки, дав він анґлійським журналістам інтерву, якого зміст викликав у самій Анґлії велике здивування. „Дойче Альґемайне Цтґ" наводить буквально наймаркантніші зв ороти його заяви:

„Коли вернуся до Злучених Держав, виясню американському громадянству конечність революційних перемін у взаєминах моєї батьківщини з британійською імперією. Сюди належатимуть: 1) господарська і соціяльна унія між Злученими Державами та британійською імперією; 2) скасування іміґраційних обмежень між країнами британійської імперії та Злученими Державами. При цьому посідачі американських пашпортів у цілій британійській імперії й посідачі англійських пашпортів у Злучених Державах будуть трактовані, як власні громадяни; 3) тривале устійнення виминного курсу між доляром і фунтом при одночасному устійненні курсових рівноварностей між Злученими Державами та іншими країнами британійської імперії".

„Д. Альґ. Цтґ." глузує з цього проєкту Уілке і пригадує, що також Анґлія виступила у свій час з подібним пляном супроти Франції. Коротко перед французькою катастрофою звернувся був Черчіль до свого послушника, франц. премієра Рейно і предложив йому проєкт „унії" з Анґлією. За цим проєктом, усі французи мали дістати англійські пашпорти і навпаки. Мав бути складений один спільний англьо-франц. уряд з осідком там, де у даний мент буде треба (очевидно в Лондоні!) і т. д. Цьому проєктові французи тоді протиставилися, а міністр Шотан заявив: „Але ж Франція врешті-решт не хоче стати англійською домінією!"

Нині з подібним проектом вихоплюється Уілке у відношенні до Анґлії. В Америці очевидно найде він своїх прихильників.

Дипльомати в Берліні

Під цим наголовком приносить остання „Франкфуртер Цтґ" цікаві подробиці про склад дипльоматичного корпусу в Берліні. Вони вибрані з нового, офіційного видання „Список членів дипльоматичного корпусу в Берліні" та інформують про речі політичного характеру, що багатьом були ще невідомі. Зі згаданої статті, вибираємо найбільше суттєві уступи. Отже

„в Берліні було з початком цього року 9 амбасадорів, 29 повновласних послів та один постійний дипл. повновласник. Перед війною, у квітні 1939 р. було 15 амбасадорів, 37 послів та два постійні дипл. повновласники. Вибух війни не залишився тут без сліду і Берлін покинули по черзі амбасадори Польщі, Анґлії та Франції, а далі посли Іраку, Південно-Африканської Унії та Єгипту. Наслідком захоплення німецьким військом Норвеґії й ворожого становища норвезького уряду та короля, мусів покинути Берлін норвезький посол. Кілька тижнів опісля виїхали з черги: бельгійський амбасадор, голяндський посол та постійний дипл. повновласник Люксембурґу. Дальше зменшення дипл. корпусу в Берліні наступило після включення трьох балтійських держав до Совітів мин. року. Їхні посольства зліквідували та будинки цих посольств перейшли в розпорядження совітської амбасади. В дотеперішньому литовському посольстві влаштувався нині совітський ґенеральний конзулят.

Злучені Держави Півн. Америки заступає все ще формально амбасадор Юс Вилзон, якого не відкликали, але який виїхав до Америки ще далеко до вибуху війни, не діставши вінкого заступника на своє місце. Його викликали тоді до

і з темно-попелястим волоссям. Уста малі, не скорі до сміху, паленіли краскою свіжих малин і ціла вона нагадувала не буйний степ, а скоріше лісову поляну, овіяну таємними чарами літнього, погідного ранку, що будиться з короткого нічного сну, ранку, несвідомого грядучої днини.

Буйне, злегка схвильоване волосся, переділене по середині голови, обрамовувало сумовите личко, стискало вуха і сплетене було позаду, на круглій, мов зі слонової кости шиї, у тугий грецький узол. Було в тій молодиці щось із античної богині і щось із християнської Мадонни; поміж живими жінками скидалася вона на гостю з далеких, невідомих країв. Тягнула до себе й приманювала незвичайною своєю вродою, але й не давала близько приступити до себе; сумна достойність веліла шанобливо ставитися до неї.

Може це й було причиною, що навіть брудні руки харцизів не доторкалися до неї. Одяг тієї жінки, не так багатий, як гарно достроєний до неї, був майже нетканений. Темно фіолетовий жупанець з горностаєвим білим коміром туго обхоплював її струнку стать, мов притулювався до неї, жовті, сап'янові чобітки гострими своїми носками цікаво визирали з-під термоламної*) плахти, а на вирізі тоненької сорочки мерехтіло кілька зразків рівних, круглих перел, величини горохового зерна.

Ті перли особливо гарно підходили до неї, ще сильніше підчеркували її сумовиту, незвичайну вроду.

Коли Уласові невістки обходили гостей з чарками гарячої варенухи, вона подякувала, бо не вживає, при чім привітно всміхнулася, тим усміхом, що ледви помітно промайне по вустах, але в памяті залишається надовго. Випила шклянку молока, закусила коржиком і знову сиділа в кутку, мов чужа й неналежна до товариства, — далека.

Аж відчинилися двері й увійшла Устя з Уласом, а за ними схиляючи голову на порозі, щоб не вдарити нею об одвірок, всунувся Босаковський.

Жінки припіднялися з місць.

„Чого ж бо ви!" — припала до них Устя. — „Сидіть та будьте, як у себе, вдома. Бідні, бідні мої!" — падькалася. — „Такого горя зазнали, стільки страху наїлися, аж мороз по спині йде, як погадати. Таке горе, таке безталання, що хоч у прірву скачи".

Сама плакала й жінок до плачу підбивала. Хиталися, як верби над потоком та ще в дощеву годину. Що вітер повіє, то каплі дощу посипляться з їх гілля. Отак сипалися сльози з очей полонянок.

Улас, як усі козаки, не любив жіночого плачу. — „Та бо ти, жінко," — сердився, — „буцім розуму не маєш. Замість розважити гостей, до плачу їх доводиш. Встидайся! І до чого тії сльози здалися? Що сталося, те не відстанеться. Тут не плачу, а розуму треба. Бо як усі станемо ревіти, то ворог прийде і пішле нас до біса".

„Чиряк тобі на язик!" — гримнула на чоловіка Устя. — „Біса в таку годину взиває. От і похвалився перед чужими жінками, який то він мудрий".

„А невже ж вони чужі?" — боронився Улас. — „Усі ми від одної матері біди та від одного батька лиха. Що, ні?"

Жінки не лиш притакнули, але й дякували стали йому, як спасителеві свойому. — „Коли б не ви", — казали, — „то ми опинилися б, Бог знає, де. А так, Господь милосердний післав нам у підмогу таких лицарів, що про них тільки пісень співати б".

(Далі буде).

*) Термолама — золотом перетикана матерія.

Америки на знак демонстрації проти встановлення Протекторату і Німеччина відповіла тоді таким самим посуненням, відкликаючи до Берліна свого амбасадора в Уошінгтоні. Тому, що Вилзона не відкликали у формальному значінні, його прізвище знаходиться далі на списку дипл. корпусу в Берліні. Також дотеперішній тимчасовий повновласник Злучених Держав А. Ц. Кесірк покинув Берлін, а його функції переняв на себе американський ґенер. консуль, радник амбасади Морис.

Тому, що у порядку першенства амбасадори чергуються за роками своєї служби (почавши з дня акредидації у Фірера), то: деканом (головою) дипл. корпусу є папський нунцій Цезаре Орсеніґо. Деканшою є звичайно дружина найстаршого віком амбасадора; нині є нею пані Хен, дружина китайського амбасадора, який тепер після неприявного американського амбасадора Вилзона є найстаршим службою амбасадором у Берліні. Інші амбасадори чергуються в такому порядку: Арґентина, Бразилія, Туреччина, Італія, Чіле, Еспанія, Совіти та Ніппон.

Зпоміж 29 посольств, не кожне є обсаджене повновл. послом. Ірляндія, Колюмбія, Еквадор та Румунія не мають у цей мент ніякого посла в Берліні. Справи Ірляндії заступає „тимчасовий повновласник", леґаційний секретар Варнок, що є зрештою одиноким ірляндським дипльоматом у Берліні. Дотеперішнього ірляндського посла відкликали скоро після вибуху війни. Таким чином Ірляндія є одинокою домінією британської імперії, що, не зважаючи на війну, втримує ще своє посольство в Берліні. Також німецький посол у Деблині виконує дальше свої обовязки, бо Ірляндія заявила з початком війни свою невтральність. Румунського посла відкликали в цих днях, бо мав стати міністром закорд. справ у своїй батьківщині. Однак цього становища він таки не перебрав, бо в міжчасі складено в Букарешті новий уряд.

З Францією нема ще ніяких дипльоматичних взаємин. Війна, щоправда, покінчилася, але мир ще не підписаний. Німецько-французькі взаємини управильнив договір про перемиря. Офіційний звязок між обома державами втримує комісія для справ перемиря. Отже Абец у Парижі не є нім. „амбасадором у Франції", але повновласником нім. міністерства закорд. справ при начальному вождеві нім. військ у Франції. Він має щоправда титул амбасадора, але не є акредитований при голові французького уряду і вслід за цим не має свого осідку у Віші, але в Парижі. Французькі справи заступає з черги амбасадор Ф. де Брінон, який також перебуває у Парижі та є генеральним повновласником франц. уряду на окупованій франц. території.

Найбільші закордонні представництва в Берліні — це італійська, ніппонська й американська амбасади. Ніппон, крім інших дипльоматів, має у своїй амбасаді аж 18 військових аташе. Більшість із них назначили недавно, бо після підписання договору трьох великодержав. Численна є також італійська амбасада, далі американська. Дипльоматичний список наводить 19 секретарів амер. амбасади. Це зміцнення особового складу амер. амбасади прийшло щойно перед кількома місяцями. У протилежности до Ніппону та Італії не є це мірилом для взаємин Німеччини зі Злученими Державами, але має свою причину радше у намірі праці цього представництва у звязку зі справами охорони державних інтересів. (Злучені Держави переняли на себе охорону інтересів Англії)".

—o—

СОФІЙСЬКА „ЗОРЯ" ПРО КОРЕСПОНДЕНЦІЮ У „КРАКІВСЬКИХ ВІСТЯХ" ПРО БОЛГАРІЮ

Під наголовком „Відомий український журналіст про Болгарію" найбільший софійський щоденник „Зоря" (18. XII. 1940) подає хід думок у кореспонденції нашого співробітника, д-ра М. Ковалевського, про Болгарію, поміщену своєчасно на сторінках „Кр. В.", висловлююче своє вдоволення з приводу правильного та прихильного його підходу до болгарської національної проблеми.

„Останніми часами в Софії перебував відомий український журналіст Микола Ковалевський. Метою його короткого побуту в Софії було — познайомитися з болгарськими питаннями.

В українському щоденнику »Краківські Вісті« поміщений допис д-ра Ковалевського зі Софії. Автор висловлюється прихильно про болгарський народ та про нашу столицю. На першому місці д-р Ковалевський підкреслює чемність болгарської пограничної влади в Русе у відношенні до подорожніх.

По дорозі до Софії бачив і турків. З того приводу каже кілька слів про турецьку меншість у Болгарії. Описуючи вірно турецький режім у відношенні до болгарів перед визволенням, автор зупиняється на теперішньому положенні турків у нас і підкреслює, що »Болгарія веде толеранційну політику у відношенні до турецької меншости, для якої забезпечила релігійні й національні права«. Софія — продовжує автор — робить далеко приємніше враження, ніж інші балаканські столиці. Тут нема того дешевого та несмачного люксусу, що його знаходимо в інших містах на Балканах, як сліпе наслідування т. зв. столиці світу — Парижа. На будинках видна простота та ясність архітектурної композиції. Широкі й чисті вулиці ведуть від центра до периферії... Наприкінці д-р Ковалевський з повною освідомленістю й обективністю обговорює суть болгарської проблеми в її цілості«.

Нова дійсність на Підляшші

Порівнювати вчорашнє з сьогоднішнім на цій землі — тема немаловажна й цікава. Хоч праця в нових умовинах, обмежувана й гамована спільним тягарем війни, тривала всього один рік — наслідки її розмірно гарні. Щоб висвітлити, яким чином формувався світогляд підляшан, треба знати, чим ця земля жила за минулого й позаминулого режимів, бо ж обличчя кожного закутка нашої землі має деякі тіні з минувшини. Помиляються ті, що ставлять Підляшшя в ряд із найбільше відсталими нашими територіями, бо та відродженецька прогресивність, яка так тяжко приходила на Волині, а ще тяжче на Холмщині й Поліссі, відбувалася й тут, в найглибших закутках Підляшшя. Розуміється, не можемо порівнювати її до зусиль хоча б Закарпаття. Відродження на Підляшші йшло зовсім іншим темпом і виливалося в цілком інших формах. Тут не було справжнього активу, перенесеного „во время люте" з інших територій. Підляшшя працювало виключно в своїх можливостях. Тип діяча-українця мусів народжуватися тут же, тут кристалізувався його світогляд, тому саме ці „самосійки" не могли творити великого, споєного одними переконаннями, числа; їх перш за все було дуже мало. Проте від часів Берестейської Унії аж до останніх днів польської солдатески. Підляшшя, зручно маневруючи поміж ідеалами „общеобрусенія" й поміж нахабством польських ревіндикацій, *залишилося кращим етнічним монолітом від інших* земель тієї трагічної смуги. Загально говориться про залjаканість і непевність тутешніх селян, але це так природне, коли земля ця одвічно була під самим боком Польщі. Контактування з рідним ядром було дуже важке від найдавніших часів. Коли похід Ярослава Мудрого через ці землі на Польщу був справжнім виявом нашої потуги, то Хмельниччина залишила тут хіба короткотривалий епізод, а що вже казати про визвольні змагання з часу світової війни, які стали тут мітом щойно тоді, коли прийшла сюди нова Польща? Та ж селяни Підляшшя знають про Україну тільки зі світової війни з часів російської евакуації. Безліч свідомих людей на Підляшші вийшла з пізніших „Рідніх Хат", які польська влада так похапливо почала ліквідувати вже в першому пятирічці свого панування. Нехай же стане ясніше, чому підляшанин не задокументував своєї лицарскости й чести так, як гал. січовий стрілець, або як закарпатський семінарист з околиць Ясіння. Тільки одиниці з цієї землі брали участь у будуванні своєї держави, та й ті всі свої сили віддавали в першу чергу Наддніпрянщині, щоб потім прийти до своїх стріх. Тяжка була минувшина Підляшшя. Тут баламутили народ революційно-патріотичними дурійками польські „лістопадовці" й „стичньовци", тут шаліла акція польських ксьондзів, тут підготовлялася наполеонівська Польща, а потім — царат, а потім прийшла »Ржечпосполіта«. Останні двадцять літ були прокляттям для Підляшшя. Це були безконечні бешкетування „стшельцуф" і поліції, це була руїна всіх українських установ, насилання сюди кацапів священиків, насилання „польських православних" священиків і накінець — нищення усіх церков. В останніх роках Підляшшя стало дуплом, куди напущено холодних гадюк. Поза деякими перевертнями, що вийшли з чужих шкіл і поза поляками, яких робилося у Варшаві православними священиками, селянин, відрізаний від решти заграбаних земель, без книжки, преси й школи, став слухати діявольських нашіптувань чужих підбрехувачів. Всі тюрми заповнено політичними вязнями. На процесах і допитах затерлися всі відтінки провин. Безліч було таких, які не знали, за що дістали по 8 літ вязниці, але годі заперечувати, що не було винних. Для людей без своєї церкви, школи, преси не було, може, іншого виходу, а до того ще — сваволя чужих панів. Та „прийшла криска й на Матиска". За дві неділі зникли ненависні роґатівки й Підляшшя під опікою німецької армії ввійшло в нову фазу свого життя. Околиці моментально вкрилися сіткою кооператив, засновано школи, спортові гуртки, бібліотеки. З підземель староства активна молодь почала вишпортувати тисячі напівзгнилих книжок, витягали театральні декорації, навіть деревяні мечі були поміж сконфіскованим майном. Окрадене Підляшшя стало на ноги. *Селянин прозрів і збагнув*, чим він був і чим він повинен бути. Незабаром прозріли й ті, що пішли шукати долі на вошиві перехрестя незнаного. Тепер старі давне згадують, а молоді насипають могили незнаним бідним воякам, орґанізують багатотисячні свята обжинок, творять театр і вперто вчаться німецької мови. Всі знають, що не лиш початок праці і тому молодь вже тепер соромиться того скептицизму, з яким старі люди на селах зустрічають якийсь пропаґандивний хор, чи місцевий театр, скажім „Вогняної доби".

— „Приїхали голодні й голі, та й гопака, та й чумака, та й колошнями притрясають, та й якусь рапсодію срібної землі вибивають. А бере по лопату та пилку та сокиру!" Так зустрічають часом села — наші „Летючі естради" ,але це лиш те вроджене українцям недовіря. Після перших інсценізацій в очах глядачів розкривають новий світ і вони на другий день несуть „голодранцям" масло й сало, а потім їх на руках з села виносять. З цього видно, чого бракує нашому селу і скільки ще мозольної праці треба вложити, щоб вивести на ясний шлях приспаних синів колишньої землі короля Данила. З кожним днем іде до кращого без огляду на перешкоди запропащених яничарів, яких так багато по тутешніх містах і селах.

Богородице, Заступнице Холмщини й Підляшшя, допоможи нам зібрати всі сили на відтиснення лядського духа, благослови наймолодших синів, які життя своє готові віддати праці для добра свого народу.

С. Кушніренко.

Берлін у нових будівельних плянах Німеччини

Перебудова столиці Німеччини стоїть на першому пляні нових будівельних задумів, що їх канцлер Гітлер задумує зреалізувати впродовж 20 років. Перебудова Берліна буде безприкладним подвигом будівельного мистецтва не тільки з огляду на зовнішній розмах і ширину, але передусім з огляду на національно-політичне значіння.

Берлін в уяві німецького народу не грав досі ролі правдивої столиці. Він впродовж свого велетенського поширення за останніх 100 років не дістав того урбаністично-будівельного завершення, що йому, як репрезентативному містові німецької нації, належалося. Великі панівні індивідуальності XVII. і XVIII. ст. витиснули на загальному вигляді Берліна незвичайно характеристичну пляму. Опісля, попри величезне простірне поширення, Берлін не тільки що нічого не свому мистецько-будівельному вигляді не скористав, але ще й втратив. З огляду на односторонній господарський розвиток у XIX. ст., зокрема в його другій половині, Берлін став торговельним і промисловим осередком першого значіння та виріс на міліонове місто, що своїм будівельним характером не могло додержати кроку величезному поширюванню. Менше зверталося уваґу на вигляд і характер міста, а більше на відповідне використання площі. Пересічна густота населення Берліна, що виносить 40 осіб на кожний гектар, є вправді корисна в порівнянні з іншими великими містами, та це тільки тому, що Берлін має багато озер, заліснень та вільної площі. Та внутрі міста є цілі дільниці з більше як 300 особами на один гектар загальної площі та понад 800 особами забудованої поверхні.

У тих густо заселених дільницях міста незвичайно утруднені передусім комунікаційні відносини. Вулиці в багатьох випадках є вправді широкі, розмірно навіть дуже широкі, але нема цілево упляннованої й переведеної системи вулиць та якоїсь одностайної комунікаційної сітки. На вулицях, що їх заклали ще тоді, коли самоходового руху взагалі не було, або він не грав іще поважної ролі, нині відбувається самоходовий рух, що з 1700 возів у 1922 році збільшився на 200.000 возів. Величезний розвиток моторизації, що нині з огляду на переведення цілої сітки автострад у Німеччині набирає ще більшого розмаху, ставитиме по війні такі вимоги, що до них дотеперішня вулична сітка ніяк не доросла. До того долучується ще безпляновість у розкладі численних залізничих двірців у Берліні, така ж безпляновість у будові ґаражів та мешкальних домів. Усі ті браки вже віддавна вимагають нового будівельно-міського впорядкування. Крім того вигляд Берліна не відповідав його значінню й завданням, як столиці Велико-Німеччини.

Очевидно такий стан, що його застав канцл. Гітлер при перебранні влади в 1933 р., не міг дальше істнувати. Вже по короткому часі він почав реалізувати той плян, що його випрацював ще в 1926 році, в самому розгарі внутрішньо-політичної боротьби: дати вкінці німецькому народові правдиву й гідну столицю в остаточному будівельно-мистецькому завершенні.

У перебудові Берліна уповажнив канцл. Гітлер архітекта Альберта Шпеера, що його в дні 30. січня 1937 р. іменував „ґенеральним інспектором столиці Райху" та зобовязав випрацювати загальний спільний плян перебудови міста й подбати про те, щоб та перебудова була суцільно переведена. Ґенеральний інспектор має право видавати для здійснення того завдання відповідні розпорядки з силою закону.

Перебудовувати міліонове місто на підставі одностайного пляну й так, щоб повязати гарне з корисним, це справа нелегка. В основу нового пляну перебудови лягла ясна ідея перехрещення двох великих вуличних осей, що позначувала вже пруський Берлін. Найскоріше треба було створити північно-південне получення цілого велико-берлінського простору. Його устійнили, як зовсім нову вулицю на 40 кільометрів в південному й північному продовженні Зіґесалеї. Крім того Велику Вісь і Східньо-Західню Вісь доведуть аж до кола автостради й на чотирьох кінцях безпосередньо з ним получать. Це визначує рівночасно простір, що під плян перебудови підпадає, а теперішні адміністраційні межі міста Берліна в дальшому плянуванні не гратимуть ніякої ролі.

Щоби внутрішні частини міста відтяжити від неконечної перехідної комунікації та рівночасно получити всі частини міста з колом автостради й разом між собою, встановлено чотири перстені вулиць, що рівночасно будуть лучити рух колової автостради довкруги Берліна з поодинокими дільницями й частинами міста.

Розпорошена досі величезна скількість залізничих двірців для далекобіжного руху, буде зосереджена у двох великих особових двірцях, південному й північному. Обидва двірці для далекобіжної комунікації лежать на колі нинішньої міської залізниці, на двох відтинках Північно-Південної Оси. Всі трамваї, омнібуси й навіть поодинокі самоходи зможуть заїхати своєю власною вулицею аж до свого місця постою. Обидва згадані двірці будуть ще получені багаторейковою швидкою підземною залізничкою, що в нових плянах перебудови Берліна, які вже у великій мірі реалізуються, грає незвичайно важливу ролю й буде сама для себе вже великим будівельним ділом.

Перебудову Берліна переводить, як вже згадано, ґенеральний інспектор Шпеер при співпраці найкращих німецьких мистців і фахівців, так, що майбутній образ столиці Велико-Німеччини помалу, але послідовно, починає оформлюватись.

——o——

З українського життя

ЛЮБЛИН.

СХОДИНИ СЕКЦІЇ ПРАВНИКІВ У ЛЮБЛИНІ.

Секція Правників при УДК Люблин відбула перші сходини 28. січня. Відкриваючи сходини, голова УДК, проф. Кибалюк, познайомив приявних із організацією і завданнями УЦК та його підбудов, спиняючись зокрема на фахових секціях; опісля віддав провід сходинами президентові люблинського окружного суду, д-рові Палидворові, який покликав на секретаря м-ра Савчака. З черги нотар д-р Голейко вигололсив реферат, у якому зясував завдання, що стоять перед українськими правниками в І ен. Губернаторстві та перед їхньою становою організацією і зреферував її правильник. Він підкреслив ролю правників при організації нового ладу на цих землях та зокрема завдання українських правників у звязку з недалекою реорганізацією судівництва, зі справою української мови, обсади адміністраційних становищ, з правною поміччю для Православної Церкви і т. п. Після дискусії, в якій брали участь дир. Шепарович, д-р Рибак, д-р Краснопера та пос. Пеленський, УДК заіменував головою Правничої Секції д-ра Палидвора. На внесення д-ра Рибака рішено вислати привіт д-рові Ціплеві, колишньому начальникові відділу справедливости люблинського дистрикту, який усе з великим зрозумінням ставився до українців. Приявних було 16, на 31 зареєстрованих у Люблині правників.

З ТОВАРИСЬКОГО ЖИТТЯ ЛЮБЛИНА.

У цьогорічному зимовому сезоні відбулось у Люблині кілька розривкових імпрез. [illegible] св. Миколая відбувся Свят-Миколаївський Вечір для дітвори. Завдяки стараннями Батьківського Комітету при місцевій українській школі та щедрій руці управителя фабрики цукорків „Веритас", ніхто з малих гостей не вернувся додому з порожними руками.

21. грудня загостив св. Миколай до старших. Вечір виповнила ревієва програма, яку приготовили члени місцевого Куреня Молоді. Найбільше гумору викликала Свят-Миколаївська сценка, з дотепами, актуальними алюзіями. Заслужені оплески збирали інсп. Ткачук і п. Рибак — автори, режисери й частинно виконавці програми. Після роздачі дарунків (підчас якої різні невідомі „Миколаї" кинули чимало перлин тонкого, часто гострого, дотепу), відбулася забава.

На Свят-Вечір зібралось у салях УДК кількадесять осіб — здебільша молоді та самітних — на святу вечерю. В імени голови УДК повітав приявних промовою референт опіки над молоддю, інж. Рак, під кінець вечері промовив місцевий православний парох о. протоієрей Костецький. У привітному настрою минув вечер серед співу колядок вечір.

На третій день Різдва уладжено „Ялинку" для шкільної дітвори. Після промови голови УДК, колядок у виконанні православного церковного хору та рецитацій пп. Луцької й Ткачука, роздано незаможним дітям цінні дарунки (білизну, одяг). М-р Ценко звернувся в імені Комісії Допомоги Студентству з закликом до пожертв на нашу академічну молодь, підкреслюючи, скільки на ту ціль можна б заощадити гроша, який витрачується на алькоголь і тютюн. Вечір, проведений між шкільними дітьми та їхніми батьками, дав нагоду оцінити вагу місцевої української школи, яка рятує для нації кількадесять дітей з мішаних подруж, із яких багато щойно в шкільній лавці навчилось української мови.

13. січня відбувся Маланчин Вечір. Не зважаючи на великий мороз, публика заповнила салі УДК та у веселому настрою провела ніч. Представник УЦК дир. Тимцюрак та голова УДК проф. Кибалюк повітали промовами Новий Рік.

В лютому відбудеться в Люблині одна більша розривкова імпреза.

ВЕЛИКОНІМЕЧЧИНА.

БЕРЛІН ВШАНОВУЄ ПАМЯТЬ ГЕРОЇВ.

Численна українська громада в Берліні гідно відсвяткувала 23-ті роковини геройського Чину української молоді. В кожному осередку, де лише перебуває більше українців, відбулися святочні сходини з принагідними рефератами. Дня 1. II. студентське т-во „Зарево" уладило святочні сходини в Студентському Домі. Згуртувалося біля 300 членів і прихильників „Зарева". Хорові точки студентського хору під управою Б. Шафранського випали добре. Вступне слово Б. Вітошинського, заст. голови „Зарева", декламація Ю. Коха, промова В. Янова, фортепянове сольо Марти Кравців та збірна жіноча декламація — випали прегарно.

В неділю, 2. II., у православному соборі по співаній Службі Божій, о. Білинський з дияконом відправили панахиду. Церква була переповнена. Проповідь молодого священика була коротка, але річева. Добре зіспіваний мужеський хор відспівав вкінці молитву „Боже, Великий...". Т. В-ий.

Посмертні згадки

М-р СТЕПАН ПАВЛИК

Дня 22. січня 1941 р. в лікарні у Володаві помер у 32. р. життя м-р Степан Павлик, службовик Українського Союзу Кооператив у Володаві. Покійний належав до тих людей, що на прапорі свого життя несуть виписані слова: честь і праця. Оце дві великі чесноти, що характеризували Покійного. Тяжка й довга недуга сухіт мучила Його молодий орґанізм, та Він майже до останнього віддиху не кидав із рук праці. Кожного дня точно зявлявся Він до урядування. Відійшла від нас людина тихої, послідовної буденної праці, що їх у нас тепер бракує.

Громадянство Володави справило 24. I. ц. р. Покійному величавий похорон. У похороні взяли участь усі службовики й дирекція ПСК, ученики й учениці Торговельної Школи та українське громадянство Володави й дооколичних сіл. Похоронного обряду довершили о. Середа й о. Шкоропар. Співав дуже гарно місцевий мужеський хор.

Прощали Покійного дир. ПСК. Леонтій Крушельницький біля домівки ПСК., о. Середа та о. Шкоропар у церкві й д-р Тиміш Олесіюк і дир. Василь Щербій на цвинтарі. Рідна земля, що їй Покійний відав усе — свій труд і молоде життя — хай буде Йому пером. В. Й. П.!

— НОВЕ ЧИСЛО »МАЛИХ ДРУЗІВ«. Вже вийшло 2 (14) ч. часопису для української дітвори »Малі Друзі« за лютий 1941 р. На зміст цього незвичайно живо й цікаво редаґованого дитячого місячника складаються м. ін. вірш Л. Українки, статейка про Лесю Українку, цікаві оповідання й казки, гарні вірші й загадки. Є окремий додаток »Маленькі Друзі« для найменших читачів, що певно принесе їм багато радости. В числі багато знаменитих ілюстрацій Ека і гарних світлин. Ціна — 40 сот. — Цей дитячий журналик повинен бути в руках **кожної української дитини**. Обовязком українських батьків передплачувати місячник »Малі Друзі« для своїх дітей, тимбільше, що невисока його ціна (2 зол. піврічно) робить його доступним для кожної, навіть незаможної української родини.

„НЕДОБРЕ, НЕДОБРЕ!..."

ЛОНДОН, 6. II. — Аґенція Ройтера в такий спосіб інформує про гостину Уілке в Брістолю:

„Уілке знову доказав, що він дуже рухлива людина. Щоб перед відїздом до Злучених Держав наочно переконатися про знищення в Брістолю, поїхав він спальним ваґоном до Брістолю та ранком переїхав у товаристві посадника міста вулицями Брістолю. Оглядаючи знищені доми й крамниці, мурчав під ніс: „Недобре, недобре!.."

Новинки

КАЛЕНДАР.

ЛЮТЕНЬ.

7. Пятниця — † Григ. Богосл.
8. Субота — Пр. Ксенофонта.

— ПЕРШИЙ РЕЦИТАТОРСЬКИЙ ВЕЧІР творів Марка Черемшини в рямах акції УДК у Кракові на Зимову Допомогу Українському Студентству відбудеться невідкличо в суботу, 8. лютого, в год. 19.15 в салях УОТ („Просвіти"), Адольф-Гітлер-Пляц 12, II. п. — Рецитуватиме відомий наш рецитатор, м-р Юліян Геник-Березовський, на тлі спеціяльно зроблених декорацій проф. Марії Гарасовської-Дацишинової. Дохід на Фонд Зимової Домоги Українському Студентству.

— КОНЦЕРТ КОЛЯДОК І ЩЕДРІВОК. Заходом УДК у Кракові, відбудеться в неділю, 9. ц. м., концерт щедрівок і колядок при співучасті проф. Віктора Андрієвського, м-ра Геник-Березовського та хору »Сурма«. — Початок в год. 18-ій, саля УДК при вул. Льоретанській, ввесь прибуток на Зимову Допомогу.

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ. Українці інжиніри-архітекти, рисівники, адміністраційні урядовці та машиністки найдуть негайно працю в більшому німецькому підприємстві на терені Ґен. Ґубернаторства. Вимоги: знання німецької мови, обовязково для урядовців і машиністок, для інших побажане. Зголошених, які перебувають у таборах переселенців, звільниться. Зголошення враз з життєписом, потвердженим УДК та відписами свідоцтв слати до УЦК — Відділ Праці під шифрою 183. Зі зголошеннями треба спішитися, бо справа дуже пильна.— Український Центральний Комітет — Керманич Відділу Праці й Суспільної Освіти.

ПРИГАДКА. Всім УДК і їх Районовим Делеґатурам на терені Люблинської Области пригадуємо, що вишкільний курс для культурно-освітніх працівників Холмщини й Підляшшя відбудеться у Замості, в днях від 10. до 22. лютого. 1941 р. — Кількість курсантів зголосити негайно до УДК в Замості, вул. Костюшка 5/Л., або телефоном: Замостя, тел. 105 (канцелярія д-ра Б. Карпевича). — Відділ Культ. Праці при УЦК.

— В СПРАВІ ЗВІЛЬНЕННЯ ПОЛОНЕНИХ, бувших вояків польської армії, що перебувають у таборах полонених, подається до відома, що згідно з повідомленням компетентних чинників, усі УКРАЇНЦІ ПОЛОНЕНІ, без огляду на їх попереднє місце замешкання, будуть із таборів звільнені вже в найближчому часі. Прохань у цій справі не потрібно ніде вносити. — Керманич Відділу Праці і Сусп. Опіки при УЦК. 1-5

— ПОШТОВИЙ КУРС, що мав зачатися з кінцем січня, з технічних причин відложений. Новий речинець курсу буде поданий у пресі. — Керманич Відділу Праці й Суспільної Опіки УЦК. 1-3

— БІЖЕНЦІВ, що при переході кордону з Совітів і Литви здали гроші німецькій митній сторожі й які у визначеному речинці до 15. XI. 1940 р. подали прохання до УЦК в справі одержання підмог та їх візвали доповнити свої прохання — закликаємо, щоби вони найпізніше до 10. лютого 1941 р. доповнили свої прохання відповідно до вказівок, які одержали від УЦК, чи через Головну Опікунчу Раду. — Відділ Праці й Суспільної Опіки при УЦК.

— БІБЛІОТЕКА Т-ВА »ПРОСВІТИ«—УОТ У КРАКОВІ взиває всіх довжників звернути негайно визичені книжки під загрозою поіменного проголошеня в пресі, до чого змушують нас безуспішні упімнення. Бібліотека відкрита в середу, пятницю й неділю від год 19. до 20. — Управа.

— ДО БЕРЛІНА приїхало на запросини державного комісаря Тербовена 14 провідних діячів норвезьких професійних союзів.

— ПЕРШИЙ ГУЧНОМОВЕЦЬ У МЕЧЕТІ. Музулманська влада рішила ввести гучномовці в мечеті Омаяда в Бейруті. Це перший випадок на світі введення в мечеті цієї новітньої технічної інсталяції.

— ЗАЛІЗНИЧА КАТАСТРОФА В ТУРЕЧЧИНІ. Нічний поїзд вискочив із рейок на морі біля Ґермензіку, що його ушкодила повінь. Перевернувся паровіз і два ваґони. Зпід розбитих ваґонів видобули 11 вбитих, 7 важко і 8 легко ранених. Один з важко ранених помер по дорозі до лікарні.

— ЗАВАЛИЛАСЯ КОПАЛЬНЯ ВУГЛЯ. Внаслідок завалення штольні в копальні вугля в Ґіліку в Туреччині засипало 11 робітників. 8 з них видобули мертвих, решта були важко ранені.

— ВЕЛИТЕНСЬКА ПОЖЕЖА В АМЕРИЦІ. В Нючевені вибухла пожежа в тамошніх маґазинах бавовни, що поширилася з неймовірною швидкістю. 9 урядовців маґазинів зовсім згоріло, трьох було ранених.

— ХОЛОДІЛЬНІ В АВСТРАЛІЇ. На основі порозуміння між міністрами хліборобства й торговлі мають побудувати в Австралії великі холодільні для мяса й масла. Великий брак кораблів не дозволяє вивозити цих товарів в тій мірі, що давніше.

— НОВИЙ ПРАПОР ФРАНЦІЇ. Для голови французької держави, маршала Петена створено новий прапор: на білому полі трибарвного французького прапору є *подвійний топір, під ним є 7 золотих зір, відзнака маршалів Франції.*

Малий фейлетон

Нема теми, до біса...

Наша Редакція одержала від пана С. Моргуна з провінції такого листа:

„Високошановна Редакціє! Люди кажуть, що я маю здібності фейлетоніста, та й сам я чую, що міг би написати непоганий фейлетончик, не знаю тільки, на яку тему його написати. Прошу Шановну Редакцію піддати мені тему, а я вже..."

І так далі.

Редакція уповноважила мене написати Вам, Шановний Пане Моргуне, відповідь на Вашого листа. Замість неї, я хочу Вам розповісти одну анекдотку.

Зібралося товариство, Пане Моргуне, й кожний із цього товариства розповів якусь анекдотку. Був тільки один із приявних, що ніякої анекдотки не знав. Як ось Ви, Пане Моргуне, що написали б прегарного фейлетона, тільки, на жаль, до нього Вам теми бракує.

Сіпався він на місці, сіпався, а потім набрався сміливости та й каже:

— Розповім і я вам анекдотець, панове. Прегарний анекдотець. ...Їхав, знаєте, вулицею візник і віз якусь паню з паном, а на роздоріжжі вулиць стояв поліцай. Отже...

Оповідач зупинився на хвилинку.

— Ні, не так. Їхав візник і віз паню з поліцаєм, а на стійці стояв пан із ґумовою палицею...

Оповідач знову зупинився.

— Знову не так, — каже він. — Їхав візник. У доріжці сиділа пані й сам візник, а на стійці...

Оповідач знову зупинився.

— Знову не так. От, до біса, добре не знаю, де хто сидів, а де хто стояв, але анекдотець, слово даю вам, пречудовий...

Це й усієї моєї відповіди Вам, Шановний Пане Моргуне. Віримо, що написали б нам не знати як гарного фейлетончика, — біда тільки, до біса, що теми Вам бракує.

Бувайте здорові, *Пане Моргуне.*

ОДУД.

Анґлія втратила 25 підводних човнів

РИМ, 6. II. — Італійський щоденник „Джіорнале д'Італія" з неділі подає, що командування британської фльоти признається до втрати 25-ох підводних човнів.

У звязку з тим морський спеціяліст „Джіорнале д'Італія" пише, що сама тільки Німеччина затопила 22 підводні човни. Італійці затопили на Середземному морі 24 анґлійські човни. Якби навіть погодитися на те, що число, яке подають, анґлійці, правдиве, то і тоді треба сказати, що анґлійці втратили вже одну третину своєї фльоти підводних човнів, що на початку війни нараховувала 73 одиниць.

Мадярський парлямент затвердив політику свойого уряду

БУДАПЕШТ, 6. II. — Мадярський сойм прийняв у вівторок серед великого захоплення проект закону про приступлення Мадярщини до пакту трьох великодержав та про підпитання мадярсько-югославянського договору приязни. Оба проєкти у ряду прийняли без дискусії.

Два англ. стежні човни пішли на дно

САН СЕБАСТІЯН, 6. II. — Згідно з повідомленням анґлійської пресової аґенції Ройтера, британська адміраліція призналася до затоплення 2 стежних човнів „Релонзи" та „Ладрлейді". Найближчі родини моряків дістали вже жалібні повідомлення.

Короткі вістки

= КАНЦЛЄР ГІТЛЄР переслав телеґрафічно побажання цісареві Манджукуо з нагоди його уродин.

= УІЛКЕ покинув в середу Анґлію та відїхав до Америки.

= АВСТРАЛІЯ видала продовж 6 місяців 63 міліони фунтів стерлінґів (понад 1.400 міліонів зол.).

= ІНДІЙСЬКИХ РОБІТНИКІВ мають привезти до праці в загрожених анґлійських фабриках.

= НОВИМ МІНІСТРОМ закорд. справ Мадярщини став Бардошай.

= ІРЛЯНДСЬКИЙ КОМІТЕТ СВ. ПАТРИКА в Ню-Йорку прийняв одноголосно низку резолюцій проти допомоги для Анґлії та проти передачі ірляндських морських баз для Анґлії.

= ЗАТОПЛЕНО АНҐЛІЙСЬКИЙ ПАРОПЛАВ »Джустисія«, містоти 4.562 тон, біля берегів Ірляндії.

= ПОМЕР ЛОРД ЛОЙД, колишній ґубернатор Бомбаю, потім високий комісар Єгипту й член коронної ради. В листопаді 1939 р. хотів він втягнути Балкани до війни з Німеччиною. В останніх часах виголошував він воєнні промови до радія.

— НАФТА — це велике джерело доходу Румунії. Румунський уряд наложив окремий податок на ропу й удержавив усі нафтопроводи. Новий податок принесе біля 100 міліонів леїв. Державна контроля над нафтовими товариствами положить край усім надужиттям і увільнить Румунію від впливів анґлійських і французьких концесіонерів.

— УПАДОК НАРОДИН В АМЕРИЦІ. На основі перепису населення в Злучених Державах статистичний уряд подає, що в останніх 10 роках впало число народин серед білого населення. З кожним поколінням біле населення маліє на 5 відсотків. Зате число муринів зростає з кожним поколінням на 7 відсотків.

СЕСІЯ ВЕРХОВНОЇ РАДИ В МОСКВІ

МОСКВА, 6. II. — На основі розпорядку президії Верховної Ради СССР скликано на 25. лютого ц. р. до Москви восьму сесію Верховної Ради.

НІМЕЧЧИНА ПОМАГАЄ ФРАНЦІЇ

ПАРИЖ, 6. II. — Німеччина доставить цього року Франції 100.000 тон штучних погноїв. Як відомо, Німеччина вислала в останньому часі велику кількість картопель. В найближчому часі відійдуть більші транспорти вугілля, якщо на це дозволять транспортові умовини. Одночасно повідомляють, що йдуть розмови у справі висилки до Франції необхідних харчів і сирівців.

—o—

АНҐЛІЙСЬКА ОКУПАЦІЯ ПРИСТАНЕЙ ІРЛЯНДІЇ —

однозначна з вибухом домашньої війни.

НЮ-ЙОРК, 6. II. — „Ню-Йорк Пост" у звіті з Лондону передбачує можливість вибуху домашньої війни в Ірляндії на випадок, якщо б Анґлія захотіла заволодіти ірляндськими пристанями. Щоб зайняти ірляндські пристані — Анґлія мусітиме боротися. Ніодин ірляндський уряд не був би в стані вдержатися, якщо згодився б відступити пристані в користь Анґлії. Протикатолицький рух, зорґанізований у Північній Ірляндії, мають підтримувати в політичних цілях.

ОГОЛОШЕННЯ

При всяких оголошеннях, що їх надсилають до Адміністрації для вміщення в часописах, треба надсилати одночасно належитість та подати, чи оголошення має бути вміщене в ЩОДЕННИКУ „Кр. Вісті" чи ТИЖНЕВИКУ, чи, може, в ОБОХ часописах.

Дрібні оголошення

Друзі зі села Деренівка, пов. Теребовля, відозвіться на адресу: Лучка Микола, — Gefangenennummer 6474. Stalag XX A. (5). 654 1—1

Хто знав би про місце побуту Спанера Григорія, прошу повідомити на адресу: Петрунак Ілько, — Gefangenennummer 7401. Stalag IV. A. 655 1—1

Мечиховський Іван подає свою адресу Катинському Йосипові, М. І. — Gefangenennummer 5423 — Stalag IV. A. 656 1—1

Друзів і знайомих пошукує Брицький Василь, Gefangenennummer XXI. B 95. Stalag II. C. V/14. 657 1—1

Пошукую Івана Йовика й Катерину Дачишин зі села Хишевичі, повіт Рудки — писати на адресу: Іван Копитко, Gefangenennummer XVI. A. 171. — Stalag II. C. V/14. 658 1—1

Мужеське футро з нутрієтів, баранковий ковнір, за 750,00 зол. — зараз продам. — Ю. Глушевський, Краків, Бурґштрассе 50/I. 659 1—1

Пошукую Вуйка Хомишина Максима зі села Новоселиця, повіт Долина, писати на адресу: Дарвай Іван, Berlin, Spandau, Kolk 5, bei Rückert. 660 1—1

Пошукую братів: Стефана і Сенька Павлишинів з Кальникова. Повідомити на адресу: Ферелейко Михайло, Gefangenennummer 5254, Stalag IV. A. 661 1—1

Друзі й знайомі з Винигорода, повіт Бібрка, відгукніться на адресу: Василь Шкварук, Gefangenennummer 17053, Stalag IV. A. 662 1—1

Друзів і знайомих пошукує Олександер Дмитрук, Gefangenennummer 3569, Stalag IV. A. 663 1—1

Полонений Бачун Гілярій з Ярчівців, повіт Зборів, пошукує друзів і знайомих, писати на адресу: Б. Г. Gefangenennummer 17050, Stalag IV. A. 664 1-1

Дмитра Павелка, Василя Жуковського, Дмитра Смиреку пошукує Іван Павелко, Gefangenennummer 3716. Stalag IV. A. 665 1—1

Друзі і знайомі зі села Дорожева, повіт Самбір — відізвіться на адресу: Питель Андрій, Gefangenennummer 5269. Stalag IV. A. 666 1—1

Друзів і знайомих з Городниці пошукує Петро Маланчин, Gefangenennummer 3480, Stalag IV. A. 667 1—1

Хто знав би про місце побуту брата Івана Тимуша, прошу писати на адресу: Теодор Тимуш, Gefangenennummer 67776, Stalag I. B. 668 1-1

Іван Петренко зі села Вороблевичі, повіт Дрогобич, пошукує друзів і знайомих: І. П. Gefangenennummer XVII. b. 222. Stalag II. C. V/14. 669 1.1

Неважною проголошую украдену леґітимацію УДК Краків ч. 3484 на імя **Емілія Гиба.** 1-1

Вп. Матчишин! Прошу зголоситися до праці, що Ви її оферували перед 2 місяцями. — Т. Семаківський, Краків, Бурґштрассе 46. 643 2-2

Німецьке Тов. Обезпечень „Silesia", представник для українців в Ген. Губернаторстві інсп. Козій Степан, Краків, вул. Крупніча 22, м. 6. — Конто „Українбанку" в Кракові. Переводить обезпечення **від вогню, вломy цивільно-правної відповідальности, самоходової правної відповідальности, нещасливих випадків, транспортів.** 457 16-21

ПОВІДОМЛЕННЯ.

Оцим подаю до загального відома Українському Громадянству, що фірми ПЕРЛЬБЕРГЕР Й ШЕНКЕР, „ЗАГЛОБА", „КОЛЮМБІЯ" і „МАЛЬЦ" — з незалежних причин влада зліквідувала. На їх місце повстала німецька розділня під фірмою „Майнль". З уваги на це повідомляю ПТ. Українську Клієнтелю, що під фірмою **Т. Семаківський, Краків, Бурґштрассе 46.** відкрив я свою власну фірму. 2-2

650 З українським привітом
Теодор Семаківський.

КОНКУРС.

Цим розписуємо конкурс на:

1. Технічного управителя фабрики лімоняди й содової води.

Вимоги:

а) Посвідка самостійного ведення такої фабрики, евентуально довша праця в ній; б) Скінчена найменше середня освіта; в) Поручення від установ або знаних громадян про національну і моральну вартість кандидата.

2. На двох орґанізаторів-люстраторів.

Вимоги:

а) Скінчена найменше середня освіта; б) Посвідка відбутих курсів орґанізаційно-люстраторських і практики; в) Поручення знаних кооператорів.

3. Секретаря.

Вимоги:

а) Скінчена найменше середня освіта; б) Добре володіння німецькою мовою в письмі і слові; в) Довша практика в канцелярії; г) Поручення від знаних громадян, найкраще кооператорів.

Платня для всіх після умови. Подання разом з перебігом життя і посвідками слати найдалі до 20. лютня 1941 р. на адресу: Повітовий Союз Кооператив „Пробоєм" в Грубешеві вул. Пілсудського ч. 50.

Дирекція.

612 2—3

КОНКУРС

Український Відділ Союзу Рільничих Зарібково-Господарських Кооператив в Люблині

розписує оцим конкурс на:

1) ревізора кооператив;
вимоги: високі кооперативні або торговельні студії, кооперативна, по змозі ревізорська практика, праця в українській кооперації.

2) люстраторів кооператив;
вимоги: принайменше середня освіта, фахова торговельна, або кооперативна освіта, практика в українських кооперативних установах, практика в люстраторській праці.

Подання з відписами документів (оригіналів не долучувати!). та опінією українських громадських установ вносити на адресу: Ukrainische Abteilung des Verbandes landw. Erwerbs und Wirtschaftsgenossenschaften — Lublin — Ostlandstrasse 4/II. 621 2—

Шевське приладдя

всякого рода, пасти, вкладки до взуття, шкіряні й залізні, зберігачі підошви і т. д., дістанете найдешевше у гуртовому й детайлічному складі фірми

Г. Бронер
у Кракові,

вул. Дітля 48, тел. 169-86 під німецькою комісарською управою.

545 **Українська обслуга.** 7-9

Зимова допомога — це найважливіша справа. Памятайте про бідну дітвору, про жертви війни, хворих по лікарнях і братів, що ждуть від Вас помочі!

ВІДНОВЛЮЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ НА 1941 РІК!

Місячна передплата — 6 зол.

ЦІНА ОГОЛОШЕНЬ: Ціла сторінка 600 зол., пів сторінки 320 зол., 1/4 сторінки 180 зол., 1/8 сторінки 150 зол. 1/12 сторінки 80 зол.
МЕНШІ ОГОЛОШЕННЯ: 1 міліметер ширини 1 шпальти (або його місце) 1 зол. — В тексті 100% дорожче, на першій сторінці 200% дорожче.
ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ: 30 сотиків за слово, найменше 3 зол. Для шукаючих праці 15 сот. за слово. Матримоніяльні по 50 сот. за слово.
КНИЖКИ: Всі книжки нашого видавництва продають книгарні й адміністрація видавництва. Хто хоче замовити книжки просто на свою адресу — повинен наперед прислати належитість і на пересилку, а тоді вишлемо бажані книжки.

ПЕРЕДПЛАТА „Кр. В.": Передплату треба висилати згори. Передплата однакова в краю й закордоном. Часопису на кредит не можемо висилати. При зміні адреси треба все подавати попередну адресу.

ВИСИЛКА ГРОШЕЙ: Гроші на передплату чи книжки з Генерального Губернаторства треба посилати переказами або чеками нашого видавництва Sch A Warschau Nr. 2.143. З Німеччини начеками нашого видавництва на Postscheckkonto Berlin № 68085.
З Протекторату: чеками „Українського Видавництва" Postsparkasse Prag 78.513. Курс 1 нім марки 2 злоті; 1 чеської корони 20
При висилці грошей все треба подати на що призначені гроші. Звертаємо увагу: подавати читку і докладну адресу.

За Редакцію відповідає начальний редактор М. Хомяк у Кракові. Видає „Українське Видавництво", Краків, вул. Райхсштрассе 34, II. Тел. 203..
З друкарні „Нова Друкарня Денникова" під наказною управою, Краків, вул. Ожешкової 7, тел. 102-79.
Verantwortlich für den Gesamtinhalt und Anzeigenteil: Hauptschriftleiter M. Chomiak, Krakau. Verlag: „Ukrainischer Verlag" G. m. b. H. Krakau Reichsstrasse 34. Fernspr. 20-39. — Druck: „Neue Zeitungsdruckerei". Kommissarische Verwaltung. Krakau. Orzeszkowagasse 7. Fernsprecher 102-79